

POROČILO O DELU USTANOVE V 2022. LETU

I.

1. KAJ SMO ZAPISALI KOT PREDPOSTAVKE NAŠEGA DELOVANJA V TEM LETU

1. Glavna izhodišča-usmeritve, v skladu z Aktom o ustanovitvi in statutom Ustanove in Dolgoročnim načrtom razvoja in vzdrževanja Vrta spominov in tovarništva, so ostajale nespremenjene: skrb za vzdrževanje Vrta in za življenje v njem, tradicionalne prireditve - stebri kontinuitete, odprtost Vrta za obiske in za sodelovanje z ustanovitelji in z drugimi partnerji; nadaljevali bomo z že začeti aktivnostmi; sodelovali bomo v širših družbenih akcijah v katerih Ustanova že sodeluje in drugih. V 2022. leto prenašamo več nalog in akcij, ki jih še nismo dokončali ali jih nismo mogli opraviti oz. izpeljati v 2021. letu zaradi epidemioloških razmer in veljavnih omejitev za delovanje.

2. Vpliv pandemije: predpostavka načrtovanja delovanja v tem letu je bila nespremenjena: uspešno obvladovanje pandemije v širšem mednarodnem okolju in Sloveniji in posledično okoliščine ter možne omejitve, ki bodo omogočale skupinska druženja - v Vrta in zaprtih prostorih (v Vrta in drugje) - možno gibanje preko državnih meja (Porabje, Radgonski kot) ter delovanje javnih ustanov (PIŠK in druge).

To pa je konkretno tudi pomenilo, da bi naj imele v delovnem in finančnem pogledu prednost vse tiste naloge in aktivnosti, ki bi jih lahko izvedli oz. opravljali v celoti ali največji meri neodvisno od epidemioloških razmer in to: vzdrževanje Vrta; predlagani knjižni projekti.

2. 2022. LETO – BILI SMO USPEŠNI

Pandemija v tem letu ni več pomembneje zaznamovala ali omejevala delovanja Ustanove. Za 2022. leto lahko utemeljeno povzamemo, da smo sledili programskim in finančnim izhodiščem, upoštevali sprejete predpostavke in izvedli vsebinsko bogat in tudi medijsko opazen program aktivnosti; izvedli smo vse planirane glavne aktivnosti in še določene dodatne akcije. Nekaj vsebinsko tehtnih projektov, ki niso le enkratni dogodki pa prenašamo še naprej, v prihodnje leto. Še posebej pa velja poudariti, da smo skrbeli za vzdrževanje Vrta spominov in tovarništva in ga ohranjali v vsestransko dobri kondiciji, kar so potrjevali tudi številni obiskovalci Vrta.

Ustanova je bila kakor je bilo mogoče aktivno prisotna v javnosti (preko svoje stalno dopolnjevanje spletne strani in tudi medijev v lokalnem, regionalnem in državnem okviru).

Z več dogodki smo se uspešno vključili v obeleževanje letošnjega »Kajuhovega leta«, na različne načine smo bili aktivni pri ohranjanju vrednot NOB in spomina na žrtve nacizma in fašizma med 2. svetovno vojno, aktivno smo sodelovali pri obeleževanju Mednarodnega dneva spomina na romske žrtve holokavsta v 2. svetovni vojni in 500. obletnice rojstva Adama Bohoriča, pripravili smo poseben javni dogodek ob svetovnem Dnevu zemlje, organizirali predstavitev monografije dr. A. Vratuše, izdali in svečano predstavili pesniško

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

zbirko V. Šiftarja, organizirali več odmevnih Vanekovih večerov, pripravili in izvedli že tradicionalne prireditve v Vrtnu (Naši zakladi, Dnevi poezije in vina), gostili več likovnih delavnic in spominskih pohodov. Dejavnost Ustanove so spodbudno spremljali časopisni in elektronski mediji in pomembna spletišča v regiji; pomemben korak v širjenju sodelovanja s TV Idea kanal 10 pa se je potrjeval v objavi posnetkov več prireditev Ustanove na You tube (in posledično tudi na spletni strani Ustanove).

V 2022. letu je Ustanova dobila tudi novo upravo, zbor ustanoviteljev pa je imenoval dolgoletnega predsednika zbora ustanoviteljev oz. uprave Ernesta Ebenšpangerja za častnega predsednika Ustanove, ki je ob občinskem prazniku občine Tišina (v septembru) prejel tudi visoko priznanje župana občine za svoje delovanje in vodenje Ustanove.

Ustanova pa je prejela tudi zahvalno listino podružnice Slovenskega društva P. Trubar Murska Sobota za dolgoletno uspešno sodelovanje (oktober).

Vse kar smo uspeli izpeljati v teh razmerah je rezultat zavzetega dela sodelavcev Ustanove, ohranjenih odličnih partnerskih povezav in stalnega dobrega sodelovanja, podpore in pomoči ustanoviteljev Ustanove za zagotavljanje nujno potrebnih stabilnih pogojev za delovanje Ustanove in donatorjev, ki so na različne načine podpirali dejavnost Ustanove in s tem omogočali izvedbo planiranih projektov in nalog. V tem okviru pa je utemeljeno posebej poudariti tudi za 2022. leto vsestransko in stalno podporo in konkretno pomoč občine Tišina - domicilne občine in soustanoviteljice Ustanove.

Ustanova je bila tudi v finančnem pogledu uspešna; ohranjali smo stabilno finančno situacijo-kondicijo; razmerje med prihodki in odhodki je bilo ugodno, boljše kot smo planirali; uspeli smo pridobiti več donacij kot smo planirali. Predvsem pa smo uspeli dobiti generalno pokroviteljico Ustanove – Krko d. d. – kar je večstransko pomembno za Ustanovo, v finančnem in – enako ali celo še bolj pomembno – v promotivnem, kredibilnem pogledu !

II.

KAJ SMO DELALI IN NAREDILI V 2022. LETU – KONTINUITETA IN DRUGE AKTIVNOSTI (povzetek)

1.Vrt spominov in tovarištva – prvi steber delovanja Ustanove

Vzdrževanje je potekalo po dosedanjem programu in strokovnih usmeritvah strokovnih sodelavcev Ustanove; opravljena so bila vsa s programom predvidena redna, sezonska dela čiščenja in vzdrževanja (spomladansko čiščenje Vrta, redne košnje, tedenski obhodi, obrezovanje grmovnic, škropljenje,..). Razmere niso ovirale izvajanja planiranih in potrebnih aktivnosti za vzdrževanje Vrta; ohranjali smo ga v dobri kondiciji (kar so nam potrjevali tudi številni obiskovalci); pogodbeni sodelavec J. Kološa (s soprogo) je, ob aktivnem sodelovanju T. Grmovšek, strokovne sodelavke uprave za vzdrževanje in razvoj Vrta – z obema sta bili v začetku leta

sklenjeni pogodbi o nadaljevanju sodelovanja v tem letu in v stalnem sodelovanju z upravo – opravil tudi še več dodatnih nalog v Vrtnu; posebej na omenimo, da smo v sodelovanju s s. p. VISKO izvedli ti. višinsko čiščenje drevja v Vrtnu po načrtu, ki ga je izdelala T. Grmovšek. V Vrtnu smo postavili **dodatne klopi**. S specializiranim podjetjem za izdelavo informativnih in drugih tabel in oznak Elsat v Veržeju smo se dogovorili za izdelavo štirih **novih usmerjevalnih tabel za Vrt** – jih še nismo prejeli, navkljub več urgencam. **Asfaltiranje poljske ceste** mimo Vrta: opravili smo razgovore z občino Tišina in predstavniki podjetja Pomgrad – še ni sprejeta odločitev oz. dogovor o izvedbi in financiranju.

Akcija »Listje« je bila izvedena konec novembra v sodelovanju z večjim številom članov ZZB, DU in drugih prijateljev Ustanove.

BSŠ Rakičan je tudi letos opravila **»trgatev« v Vrtnu** in zagotovila zimsko zaščito skulptur.

Nova drevesa: zasadili smo dve novi spominski drevesi; Kajuh – hrast; PAIN – Gradiščanski Hrvati ob 30. obletnici sodelovanja - dodatno spominsko drevo (murva); s Pokrajinskim svetom ZZB za Pomurje smo sprejeli dogovor o saditvi novega spominskega drevesa v spomin Prekmurske čete v marcu ali začetku aprila 2023, z MO ZZB Ljubljana pa smo se dogovorili, da bi novo spominsko drevo iz Gramozne jame in vrtnico Ljubljane sadili konec aprila ali v začetku maja 2023.

Ponovno smo zaprosili prijatelje Ustanove, ki imajo stike s španskimi prijatelji, da preverijo možnosti za realizacijo pobude za saditev spominskih dreves v spomin na tragedijo v Guernici in G. Lorco.

Status Vrta oz. realizacija pobude za pridobitev statusa kulturnega spomenika državnega pomena smo na podlagi podpore Sveta pomurske razvojne regije (oktober 2021) in ZZB Slovenije (program ZZB za 2022. leto) vzpostavili stik z Zavodom za varstvo kulturne dediščine v Mariboru; v teku je usklajevanje termina za delovni obisk vodstva Zavoda v Vrtnu in dogovor o konkretnih strokovnih in formalnih aktivnostih za realizacijo pobude.

Osebna legitimacija Vrta in Ustanove (novi, dopolnjen prospekt); nadaljevali smo s pripravami – bo dokončana v 2023. letu. Pomembnim turističnim destinacijam v regiji smo razdelili večje število sedanjih prospektov o Vrtnu, ki so sicer po »samopostrežnem načelu« na voljo vsem obiskovalcem Vrta.

Obiski v Vrtnu: čeprav se je v tem letu, zlasti v prvem polletju, čutilo še posledice pandemije (previdnost, zadržanost pri organiziranju skupinskih izletov) pa je bilo organiziranih in vnaprej najavljenih precej skupinskih obiskov v Vrtnu: iz Brežic, Izole, Ptuja, Pravne fakultete v Mariboru, dvakrat iz PAIN – Avstrija. Razveseljivo pa je bilo, da je Vrt obiskalo, še posebej v

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

Weekendih, mnogo posameznikov in manjših, nenajavljenih skupin iz turističnih centrov v regiji, kolesarjev, obiskovalcev Prekmurja, ki so načrtno obiskali tudi Vrt; še posebej pa je bil spodbuden povečan obisk in zanimanje prebivalcev v lokalnem okolju.

Med posebnimi gosti naj posebej omenimo obiske VP RS dr. Milana Jazbeca, bivšega predsednika RS dr. Danila Türka (maj), kandidatke oz. predsednice RS Nataše Pirc Musar (avgust) in vojnih komandantov TO med osamosvojitveno vojno 1991. leta ter vodstva ZVVS in prvega predsednika RS M. Kučana (november).

Vodniška služba v Vrtu: uprava je uspela pritegniti sodelavca (zgodovinarja, učitelja na OŠ Tišina, Tadeja Madjara) za aktivno sodelovanje pri vodenju skupinskih obiskov v Vrtu. Še naprej pa ostaja aktualna potreba, da Ustanova ob podpori občine Tišina in ostalih ustanoviteljev skuša na vsak način pridobiti stalnega, pogodbenega ali zaposlenega sodelavca za vodniško službo in z njo povezano informativno dejavnostjo v Vrtu, še posebej ko gre za nenajavljene obiskovalce in obiskovalce iz tujine. Ustanova pa še vedno ne more formalno konkurirati za sodelavce na razpisih za javna dela (nima vsaj enega redno zaposlenega sodelavca !).

2. Drugi vsebinski stebri delovanja – ohranjena kontinuiteta

2.1. Spominski dan Ustanove (februar) v spomin na častnega člana Ustanove, akad. dr. A. Vratušo; obeležili smo ga s predstavitvijo knjige »Trojno poslanstvo profesorja Urbana« - več v 3. točki.

2.2. Vrt – »Vranov ogravec mladih talentov«:

Literarni natečaj za osnovne in srednje šole; ker ni bilo jasno kakšne bodo razmere glede pandemije in ev. omejitve v tem letu je bil razpis za minulo šolsko leto razpisan šele v začetku leta. Vabilu za sodelovanje se je odzvalo 8 osnovnih in dve srednji šoli. Avtorjem najboljših (šestim iz osnovnih in enemu iz srednje šole) in njihovim mentorjem na letošnjem 11. literarnem natečaju, ki je bil posvečen Kajuhu (okvirni naslov je bil: »Bosa pojdiva, dekle obsorej...«) so bila vročena priznanja in zahvale na svečani zaključni prireditvi v Vrtu v začetku oktobra; slavnostni govor je prispeval akad. dr. Marko Jesenšek, tudi član PS Ustanove, s svojim pozdravnim nagovorom je ob čestitkam udeležencem natečaja izrazil podporo Ustanovi tudi župan občine Tišina. V programu so sodelovali dijaki in dijakinje Gimnazije Murska Sobota in učenke in učenci OŠ Tišina in OŠ Šalovci. Priprave in izvedbo natečaja ter tudi svečane zaključka je odlično - kot vse dosedanje – vodila članica PS Irena Kumer s sodelavkami in sodelavci iz Ustanove, OŠ Tišina in tudi drugih šol.

OŠ Tišina in BSŠ Rakičan sta tudi v 2022. letu izvedli več svojih aktivnosti v Vrtu.

Sodelovanje mladih na prireditvah v Vrtu: na osrednjih prireditvah v Vrtu (pesniško-glasbeni recital ob izidu pesniške zbirke V. Šiftarja, majska prireditev »Naši zakladi«, zaključna prireditev literarnega natečaja) so sodelovali učenci in dijaki iz več šol v regiji, še posebej pomembno pa je bilo srečanje učencev šol iz regije in Porabja.

2.3. Vanekovi večeri in razgovori s posebnimi gosti:

-v sodelovanju z ZEG Slovenije je bila gostja prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj o temi: Odzivi Slovenije na podnebne spremembe, izzive na energetske in prehranske oskrbe – oktober;
-dr. Uroš Lipušček pa je bil gost v izjemno aktualnem razgovoru: Novi svetovni red med Ukrajino in Tajvanom – ob kongresu kitajske KP – oktober;
-naš gost je bil tudi VP dr. Milan Jazbec o aktualni mednarodni situaciji in njegovem literarnem ustvarjanju – april;
-poseben gost Ustanove pa je bil bivši predsednik RS, prof. dr. Danilo Türk (maj); zaključek delovnega obiska (obisk in razgovor v Vrtu, obisk Benice in Lendave) je bil razgovor v okviru Vanekovih večerov na temo: Aktualna vprašanja in problemi multilateralnega sodelovanja v našem času in politika Slovenije (ob 30. obletnici sprejema RS v OZN) (razgovor sta vodila predsednik uprave in dr. Uroš Lipušček), posnetek je na You tube in spletni strani Ustanove.

2.4. Tradicionalna, že 20. majska prireditev »Naši zakladi« je bila posvečena Kajuhu; pripravljali smo jo dalj časa – praktično od začetka leta – v sodelovanju z občino Šoštanj, Knjižnico Velenje, ZB Velenje in tradicionalnimi partnerji. Uvodnim pozdravom predsednika uprave Ustanove, župana občine Tišina in Kajetana Čopa, direktorja Zavoda za kulturo Šoštanj sta sledila govora slavnostnega govornika Vlada Vrbiča, odličnega poznavalca dela in življenja Kajuha, uglednega kulturnega ustvarjalca, avtorja tudi romana o Kajuhu Prestreljene sanje (2022) iz Velenja in Srečka Meha, podpredsednika ZB Velenje. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Tišina, kulturna skupina Gimnazije FM iz Ljutomera, Milojka Bačovnik Komprej in Fahira Smajič iz Zavoda za kulturo Šoštanj ter MPZ Slava Klavora iz Maribora. Program je povezovala dr. Klaudija Sedar, kot že mnogokrat, so ga obogatile »Sončnice« iz Tišine. Zaključek dobro obiskane prireditve pa je bila svečana zasaditev novega spominskega drevesa v spomin na Kajuha – »Kajuhovega hrasta« iz Zavodenj. Program je pripravila prof. Irena Štuhec.

2.5. Publicistična dejavnost:

-Izšla je druga, dopolnjena pesniška zbirka Vaneka Šiftarja »Pobiram orumenele liste«! Pripravljala sta jo Ustanova in Pravna fakulteta Univerze v Mariboru v minulih dveh letih. Pomenila je še dodatno obeležitev 25. obletnice ustanovitve Ustanove. Svečana, javna predstavitev je bila v Vrtu, 13. junija (je bila pripravljena za 25. maj in prestavljena zaradi vremenskih razmer). V bogatem pesniško-literarnem recitalu – pripravila ga je Irma Benko s sodelavci – so se prepletale pesmi V. Šiftarja in N. Kranjca Pajlina in glasbene točke; program so izvedli dijakinja in dijaki Gimnazije Murska Sobota pod vodstvom mentorjev prog. Tadeje Filo in mag. Tomija Bušinovskega ter cimbalist Andi Sobočan. Pozdravna nagovora sta imela prof. dr. Etelka Korpič Horvat in prodekanica Pravne fakultete prof. dr. Darja Senčur Peček.

Predsednik uprave Marjan Šiftar pa je razglasil sklep zbora ustanoviteljev Ustanove o imenovanju Ernesta Ebenšpangerja za častnega predsednika Ustanove in mu predal veliko

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

listino Ustanove v zahvalo za delovanje v Ustanovi od začetka njenega delovanja. Program je povezoval Boštjan Rous.

-Zbornik ob 500. obletnici rojstva Adama Bohoriča; Ustanova je sodelovala pri pripravi in izdaji zbornika – izdajateljica SAZU – o dveh povezanih simpozijih o A. Bohoriču v 2021.letu: SAZU v Ljubljani; Zavod Primož Trubar (direktorica je postala dr. Klaudija Sedar, predsednica PS Ustanove), Ustanova in še nekaj partnerjev v M. Soboti. Že pripravljena in tudi javno napovedana svečana predstavitev zbornika v M. Soboti 8. junija je odpadla oz. je bila preložena zaradi pogreba častnega škofa Evangeličanske cerkve mag. G. Erniše in bo izvedena v prvih mesecih 2023. leta.

»Čudež stoletja – razodetje tisočletja«, delo člana uprave in dolgoletnega novinarja in publicista B. Žunca; v tem letu smo intenzivno nadaljevali in zaključili delo; pridobili smo urednika, lektorja in oblikovalca; ti so skupaj z avtorjem B. Žuncem opravili vse potrebno delo, da je dogovorjeni tiskar natisnil knjigo v decembru; uprava je sprejela dogovor, da bo uradna in svečana predstavitev knjige osrednji dogodek v okviru obeleževanja spominskega dneva Ustanove v 2023. letu.

Novi dopolnjeni vodnik o Vrtu; sprejeti so bili delovni dogovori o pripravah; zasnovo bi naj pripravili v zimskem obdobju 2022/23, vodnik bi naj izšel spomladi 2023. leta .

2.6. Tri razstave v Vrtu: ob majski prireditvi »Naši zakladi« smo odprli razstavo o Kajuhu (jo dobili iz Knjižnice Velenje) – odprta je bila do sredine avgusta; ob »pesniškem branju« v okviru Dnevov poezije in vina v avgustu smo odprli razstavo V. Potočnik »Tukaj smo – kipi in grafike« - odprta je bila do konca septembra; v oktobru pa smo postavili razstavo del iz likovnih kolonij Kulturnega društva iz Tišine in Zavoda GVINI iz Tišine, ki sta v septembru organizirala tudi enodnevno **likovno kolonijo** v Vrtu.

Z vodstvom podružnice SPD Primož Trubar, ki je organizatorka že tradicionalnih likovnih kolonij P. Trubar v Moravskih toplicah pa je bilo dogovorjeno, da bodo dela iz letošnje kolonije (oktober) predstavljena na posebni razstavi tudi v Vrtu. Strokovni sodelavec uprave za galerijsko dejavnost mag. Franc Obal pa poleg tega obravnava tudi že nove pobude za razstave v Vrtu v 2023. letu.

3. Dodatni pomembni dogodki in projekti, ki so vsebinsko obogatili delovanje Ustanove in potrjevali njeno družbeno angažiranost

3.1. »Trojno poslanstvo profesorja Urbana«; rezultat intenzivnega sodelovanja z založbo Beletrina in sorodniki dr. Vratuše ter soavtorjem dr. A. Volkom pri pripravah partizanskih spominov dr. A. Vratuše – profesorja Urbana, je bil konkretno potrjen konec novembra 2021. leta, ko je »Urban« »zagledal luč sveta«. Sodelovanje se je intenzivno nadaljevalo že takoj na začetku 2022. leta. Rezultat sta bili dve v vseh pogledih izjemno uspešni in medijsko odmevni predstavitvi v februarju, pospremljeni z bogatima programoma v PIŠK v M. Soboti in v atriju ZRC SAZU v Ljubljani, posnetka obeh sta dostopna na You tube.

Na izjemno obiskani premierni predstavitvi v PIŠK v M. Soboti je bila prisotna tudi hčerka dr. Vratuše, dr. Vera Vratuša s sinom iz Beograda; o knjigi in življenju ter delu dr. Vratuše so spregovorili podpredsednik Ustanove, direktor Beletrine, župan MOMS in prvi predsednik RS Milan Kučan, širše pa o knjigi in delovanju dr. Vratuše ter zgodovinskem kontekstu soavtor dr. Aleksander Volk in zgodovinar dr. Martin Premk. Predstavitev so obogatili mlada flavtistka iz Prekmurja Maša Kuhar in dramska skupina OŠ Grad. Na prav tako odlično obiskani ljubljanski predstavitvi (v atriju ZRC SAZU) pa je poleg predstavnikov Ustanove in Beletrine o življenju in delu akad. dr. Vratuše spregovoril tudi predsednik SAZU, akad. dr. Peter Štih. O knjigi pa sta širše spregovorila akad. dr. Jože Pirjevec in soavtor knjige dr. Volk. Spomin na dr. Vratušo pa je počastil s svojim nastopom Vlado Kreslin.

3.2. Kajuhovalo leto – 100. letnica rojstva K. Destovnika Kajuha; vse s programom dela Ustanove za 2022. leto predvidene posebne akcije/dogodke smo izpeljali: majsko prireditev »Naši zakladi«, literarni natečaj, ki sta bila posvečena Kajuhu in zasaditev novega spominskega drevesa v spomin Kajuhu – o vseh so širše informacije v predhodnih točkah poročila.

3.3. Ohranjanje vrednot NOB in spomina na žrtve fašizma in nacizma; spodbujali smo obiske združenj ZZB v Vrto, organizirali vodenje vseh skupin iz združenj (in drugih), ki so obiskale Vrt, aktivno smo sodelovali v akcijah krajevne organizacije ZZB in združenj ZZB v regiji, ohranili smo aktivno zvezo z društvom Dobrnič, po dogovoru bomo zasadili novo spominsko drevo v spomin na Prekmursko četo spomladi 2023. leta, povezali smo se z vodstvom občine Črenšovci in združenjem ZZB Lendava glede obeleževanja 110. letnice rojstva F. Godine, kolesarskega dela spominskega pohoda »Vaneča 2022«, ki bi se naj začel v Vrto, pa letos po odločitvi organizatorjev ni bilo.

3.4. Mreža botaničnih vrtov in arboretumov – Vrt je del mreže: bili smo v stikih z vodstvom mreže (dr. Jože Bavcon, direktor Botaničnega vrta v Ljubljani); delovnih sestankih predstavnikov članic mreže ni bilo; pripravili smo in poslali vodstvu redno, letno poročilo Ustanove za zbirno poročilo slovenske mreže za Evropski konzorcij.

3.5. Kamnite solze - Svetovni dan spomina na romske žrtve holokavsta (začetek avgusta); bili smo soorganizator okrogle mize v M. Soboti z mednarodno udeležbo – predsednik uprave je imel enega od uvodnih govorov !

3.6. Dnevi poezije in vina; tudi letos (avgust) je Ustanova aktivno sodelovala v programu letošnjega mednarodnega festivala z organizacijo »pesniškega branja« gostov iz Katalonije in Slovenije v Vrtu (posnetek na You tube!). Izjemno pa je obogatil nastope pesniških gostov velemojster na cimbalah Andi Sobočan.

3.7. Mednarodno šolsko sodelovanje – ekskurzija porabskih otrok v Prekmurju (maj); Ustanova je bila soorganizator – glavni organizator je bilo Prekmursko društvo general Maister – obiska učencev in učiteljev iz DOŠ Gornji Senik in Štefanovci in prijetnega druženja z učenci OŠ iz Prekmurja (Tišina, Beltinci, Kobilje, Grad); v Vrtu so v tem okviru pripravili skupni kulturni program !

3.8. Dan zemlje - film "Jutri": v sodelovanju z Zavodom za kulturo in šport v M. Soboti smo v tem letu (v 2021. letu pripravljen dogodek v novembru po konferenci o podnebnih spremembah v Glasgowu je odpadel zaradi epidemioloških razlogov) organizirali to predstavo v gledališču v M. Soboti.

3.9. Dan državnosti (junij); aktivno smo sodelovali pri pripravi in izvedbi pohoda učencev in dijakov osnovnih in srednjih šol v M. Soboti ob spominskih obeležjih v M. Soboti - predsednik uprave je udeležencem pohoda na eni izmed delovnih točk predstavil spominska obeležja v soboškem parku.

3.10. Spominski pohod ob državnem prazniku (junij) v občini Tišina; že tradicionalni pohod sta tudi letos skupaj organizirala KO ZZB Tišina in Ustanova; pohod se je začel in končal v Vrtu na Petanjcih.

3.11. Tradicionalni pohod po območju občine je tudi letos (oktober) Društvo upokojencev v občini Tišina začelo v Vrtu.

3.12. Obisk bivšega predsednika RS - poseben gost Ustanove je bil bivši predsednik RS, prof. dr. Danilo Türk (maj); poleg obiska in razgovora v Vrtu (2009. je bil slavnostni govornik na majski prireditvi, ko je zasadil tudi spominski bezeg iz Treh žebeljcev na Pohorju, kjer je izkrvavel Pohorski bataljon) je gost v spremstvu predstavnikov Ustanove obiskal Lendavo in Benico, kjer se je srečal s člani Društva Istranov in Primorcev v Prekmurju. Osrednji del programa obiska je bil javni razgovor v okviru Vanekovih večerov v M. Soboti.

3.13. Dan suverenosti (oktober) – obnovitev spominske plošče na mostu na Muri v Petanjcih; Ustanova je aktivno sodelovala z ZVVS in občino Tišina v pripravi in izvedbi slovesne postavitve nove spominske plošče v spomin na dogodke v osamosvojitveni vojni 1991. leta ob Muri.

3.14. Podpora projektu prof. dr. Dušana Pluta – »mega-monografiji«: Ekosistemska družbena ureditev; Ustanova je podprla izdajo monografije in se z avtorjem tudi dogovorila o njegovi predstavitvi v Prekmurju – predvidoma v 2023. letu.

4. Sodelovanje z drugimi organizacijami, ustanovami, organi in zamejstvom

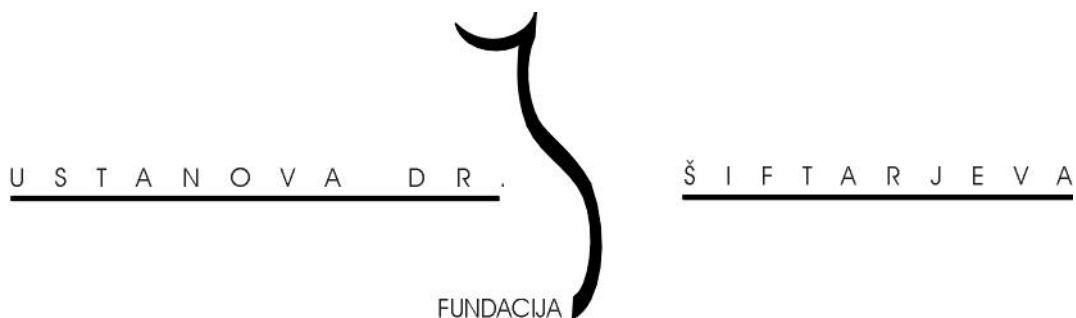
4.1. V 2022. letu smo ohranjali delovne in prijateljske povezave (izmenjava informacij in vabil, vzajemna udeležba na prireditvah, skupne akcije) s številnimi dosedanjimi in tudi novimi partnerji (PAZU, PIŠK, ZVVS, Združenje društev Sever, KO ZZB Tišina, založba Beletrina, PAIN, Zveza Slovencev na Madžarskem, Prekmursko društvo General Maister, Kulturno društvo 7. člen, Zveza Romov Slovenije, Društvo Dobrnič, občino Šoštanj, Združenje ZZB Velenje, Knjižnica Velenje, Center za kulturo in šport M. Sobota, več šolami v Pomurju).

4.2. Predstavniki Ustanove smo se med drugim udeležili različnih slovesnosti ustanoviteljev in drugih:

- svečanosti v Dražgošah (januar),
- proslave ob Svetovnem dnevu Romov in več mednarodnih dogodkov Zveze Romov,
- mednarodne konference »No forget« v Lendavi,
- prireditve v spomin na Kajuha »Samo en cvet« v Velenju,
- svečanosti v spomin na Jeriča v Dokležovju,
- otvoritve AGRE v Gornji Radgoni,
- svečanosti ob »prekmurskem« prazniku v Črenšovcih in v Ljubljani,
- otvoritve razstave v Monoštru,
- slovesnosti podružnice SPD PT v Moravskih toplicah,
- slovesnosti v Dobrniču,
- proslave ob Dnevu reformacije v M. Soboti (oktober).

Predstavniki Ustanove smo se udeležili tudi več slovesnosti v občinah-ustanoviteljicah (MOMS, Tišina, Lendava, Gornja Radgona) in obiskali ter imeli razgovore z vodstvi ustanoviteljev: MOMS, Beltinci, Cankova, Puconci, Moravske toplice, Dobrovnik, Lendava, Tišina, ZRC, PF, Zavarovalnica Triglav.

4.3. Sodelovanje z ZRC SAZU; ima v okviru delovanja Ustanove in sodelovanja z drugimi organizacijami in ustanovami še posebno mesto; v 2022. letu ni bilo nobenih posebnih novosti ali sprememb; v jesenskem obdobju je bil sprejet dogovor o delovnem sestanku v

začetku 2023. leta o sodelovanju ZRC v oz. z Ustanovo in o perspektivah obstoja in delovanja RP ZRC Prekmurje v Vrtnu na Petanjcih.

4.4. Večstransko pomembno sodelovanje z občino Tišina in deležniki v njej se je uspešno nadaljevalo tudi v 2022. letu; stalni stiki s županom in drugimi predstavniki občine Tišina oz. občinske uprave ter predstavniki civilnodružbenih organizacij v občini in konkretne skupne akcije – Kulturno društvo, Društvo žena in deklet Sončnica, Gasilska društva, Kulturno društvo Tišina, pevska skupina Prekmurci, OŠ Tišina, KO ZZB.

4.5. Sodelovanje z upravnimi in drugimi državnimi organi: Ustanova ni imela posebnih formalnih oz. uradnih stikov v 2022. letu razen zakonsko predpisanih obveznosti (pošiljanje poročil, sprememb statuta).

5. Promocija, obveščanje, mediji

Medijska pozornost delovanju Ustanove je bila tudi v tem letu razveseljiva, v določenih pogledih celo večja kot npr. v prejšnjih letih; o vseh pomembnih dogodkih v Vrtnu so bila objavljena širša poročila v glasilu občine Tišina !

Še posebno mesto imajo rezultati letos nadaljevanega sodelovanja s **TV Idea-kanal 10:** snemanje določenih dogodkov in predvajanje celotnih posnetkov v programu TV Idea-kanal 10 ter njihova dostopnost na You tube in na spletni strani Ustanove – odprli smo posebno podstran na sicer stalno ažurirani spletni strani Ustanove.

Vsa **vabila** za naše najpomembnejše prireditve in dogodke smo redno pošiljali tudi letos na več kot 500 naslovov v lokalnem, državnem in čezmejnem okviru.

Po evidenci in oceni uprave je bilo v časopisnih in elektronskih medijih in na različnih spletnih straneh objavljenih okrog **50** različnih prispevkov o Vrtnu in Ustanovi.

6. Posebne in stalne naloge uprave in PS

6.1. Stalna komunikacija z ustanovitelji: tudi v letošnjem letu je uprava namenjala posebno pozornost stikom z **ustanovitelji;** dobivali so vabila za vse prireditve in dogodke, ki jih je organizirala Ustanova sama ali v sodelovanju z drugimi; letna zbornica ustanoviteljev (februar in junij) sta bila organizirana v živo, predstavniki uprave so se udeležili več slavnostnih dogodkov ob občinskih praznikih, obiskali smo večino ustanoviteljev, z več župani občin in predstojniki drugih ustanoviteljev smo imeli tudi še druge neposredne stike.

6.2. Občina Tišina - o še posebej intenzivnem sodelovanju z občino Tišina poročamo že v 4. točki.

6.3. Aktivnosti za pridobivanje donatorjev in donacij: uprava je že januarja poslala pismo/prošnjo širšemu krogu potencialnih donatorjev; prvo donacijo smo prejeli že v začetku februarja; skozi celo leto smo imeli različne stike s številnimi donatorji; rezultati so bili spodbudni in so konkretnije predstavljeni v finančnem poročilu za 2022. leto.

6. 4. Aktivnosti za pridobitev generalnega sponzorja Ustanove/Vrta: že večletna prizadevanja so v 2022. letu bila uspešna ! Rezultat stikov s predstavniki Krke d. d. v prvih mesecih leta tudi na najvišjem nivoju je bila sklenitev pogodbe v začetku maja, s katero je **Krka d. d.** sprejela vlogo generalne pokroviteljice Ustanove! To je nedvomno eden najpomembnejših rezultatov delovanja Ustanove in njenega vodstva v tem letu.

6.5. Spremljanje razpisov in prijave na lokalne, državne in mednarodne razpise - še posebej novih mednarodnih; v 2022. letu se nismo prijavi na noben razpis. Uprava je imenovala članico uprave, ki bo sistematično spremljala razpise in predlagala upravi predloge za pripravo vlog na, za Ustanovo lahko koristne razpise.

6. 6. Računovodska in knjigovodska služba: nadaljevalo se je uspešno sodelovanje z upravo občine Tišina.

6.7. Novi sodelavci; kot smo že omenili smo se okrepili z novim sodelavcem za vodenje skupin obiskovalcev v Vrtu (zgodovinar Tadej Madjar), ki pa ga je uprava na podlagi predhodnih dogovorov imenovala tudi za tajnika PS in s tem povečala njegovo operativnost delovanja. Uprava je v jesenskem obdobju začela z načrtno aktivnostjo za pridobivanje novih sodelavcev, še posebej za medijsko in marketinško področje in za pomoč pri pripravi dogodkov Ustanove.

6. 8. Tradicionalno srečanje ustanoviteljev, donatorjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove je bilo organizirano sredi decembra – prvič po 2019. letu.

7. Dejavnost organov Ustanove

1.Volitve nove uprave in nadzornega odbora; v skladu s sklepom zbora ustanoviteljev v februarju je uprava sklicala volilni zbor ustanoviteljev v juniju, na katerem so bile sprejete manjše spremembe statuta Ustanove, razrešena sta bila uprava in nadzorni odbor, ki jima je potekel (podaljšani) mandat in imenovana nova uprava, v kateri je ostala večina dosedanjih članov in nadzorni odbor v nespremenjeni sestavi. Zbor ustanoviteljev je dosedanjšega in dolgoletnega predsednika uprave Ernesta Ebenšpangerja imenovala za častnega predsednika Ustanove.

2. Zbor ustanoviteljev Ustanove je imel v 2022. letu dve seji v živo: sprejel je poročilo o delovanju Ustanove in finančno poročilo za 2021. leto, program in finančni načrt za 2022. leto, spremembe statuta in imenoval novo upravo in novi nadzorni odbor ter imenoval častnega predsednika Ustanove.

3. Uprava je imela v 2022. letu devet sej - v živo (več skupaj s sekretariatom PS) in več delovnih sestankov v ožjem ali širšem sestavu. Uprava je praktično na vseh sejah obravnavala tudi finančno situacijo Ustanove z namenom sprotnega racionalnega usklajevanja finančnih tokov in dejavnosti Ustanove. Uprava je sicer organizirala intenzivne interne delovne - operativne aktivnosti v zvezi s pripravami posameznih dogodkov, izvajanjem potrebnih vzdrževalnih del v Vrtnu. Poročilo o delu v 2021. letu in program za 2022. leto sta bila objavljena na spletni strani Ustanove. Potrebna poročila smo poslali AJPES, MIZTK, vodstvu Mreže botaničnih vrtov in arboretumov v RS. V 2022. letu Ustanova ni sklenila nobenega novega formalnega dogovora o sodelovanju. O delovanju na medijskem področju, pridobivanju donacij, glede sodelovanja z drugimi organizacijami in izvajanju nekaterih drugih nalog poročamo že v predhodnih poglavjih.

4. PS Ustanove je imel v 2022. letu dve seji (sekretariat pa več skupaj z upravo). Posebej pa je potrebno tudi ob tej priložnosti poudariti, da sta PS in njeno vodstvo tudi v 2022. letu predstavljala dragoceno, nepogrešljivo oporo upravi in celotnemu delovanju Ustanove - skupaj z drugimi stalnimi sodelavkami in sodelavci uprave (Jernej Utroša, Irma Benko, mag. Franc Obal !). Poleg rednih sej in številnih delovnih sestankov so predsednica PS in njegovi člani in članice aktivno sodelovali v konkretnih akcijah ali jih celo vodili ter s svojimi pobudami in razpravami pomembno sooblikovali vsebino delovanja Ustanove v 2022. letu. Za nadaljnjo uspešno in operativno delovanje PS je pa posebej pomembna kadrovska okrepitev v tem letu z že omenjenim imenovanjem tajnika PS.

5. Nadzorni odbor: imel je eno sejo (pred zborom ustanoviteljev); njegovo poročilo je zbor ustanoviteljev sprejel, uprava ga je upoštevala pri svojem delu in sprejela v skladu z njim tudi potrebne odločitve.

Uprava Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija

Petanjci, 16. december 2022

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A